

Sami Niemi
Maria Salenius

Dnro 185/03.01.01/2026

Sivistysvaliokunta

**HE 23/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lii-
kuntalain 7 §:n kumoamisesta**

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi liikuntalain säännös alueellisesta liikuntaneuvostosta. Esityksen lähtökohtana on, että uutena keskusvirastona toimivan Lupa- ja valvontaviraston ohjausrakenne on erilainen kuin aluehallintovirastojen ohjausrakenne oli. Lupa- ja valvontavirastolle ei siksi ole tarpeellista luoda alueellista liikuntaneuvostoa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2026.

Esityksen tavoitteena on keventää hallinnon rakennetta siten, että aluehallintoon muodostuisi toiminnallisesti ja vastuunjaon kannalta nykyistä selkeämpi kokonaisuus ja sen toiminta olisi yhteiskunnallisesti nykyistä aluehallintoa vaikuttavampaa ja kustannustehokkaampaa.

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Kuntaliitto katsoo, että esitys alueellisen liikuntaneuvoston lakkauttamisesta on ymmärrettävä. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että toiminnallisesti varmistetaan, että alueellinen asiantuntemus on jatkossakin vahvaa ja sitä kautta kuntien erityispiirteet ja olosuhteet tulevat huomioiduksi läpi avustusprosessin. Uusi rakenne ei saa lisätä kuntien hallinnollista taakkaa avustusten haun ja viranomaisyhteistyön osalta. Lisäksi on syytä huomioida, että hyvinvointialueuudistuksen myötä liikunnan ja liikunta- ja kuntapaikkarakentamisen rooli osana kuntien laaja-alaista hyvinvointitehtävää on noussut aiempaa vahvempaan rooliin.

Alueellisten liikuntaneuvostojen rooli on nähty kunnissa toisaalta hyvänä paikallisen ja alueellisen asiantuntemuksen kokoajana, mutta sen suora vaikutus kuntien toiminnassa on jäänyt ainakin osin etäiseksi. Kunnista on lisäksi nostettu esiin alueellisten liikuntaneuvostojen monipuolista asiantuntemusta ja ymmärrystä paikallisista liikuntaolosuhteista ja niihin liittyvistä tarpeista. Näiden olemassa olevan järjestelmän vahvuuksia on syytä turvata myös uusissa hallinnon rakenteissa. Uudessa valtakunnallisessa lupa- ja valvontavirastossa on nähtävissä mahdollisuuksia valtakunnallisesti yhtenäisiin kriteereihin aiemman aluehallintovirastopohjaiseen rakentamiseen verrattuna. Kuntaliitto pitää ensiarvoisen tärkeänä, että valtakunnallisessa

ohjausjärjestelmässä tunnistetaan erilaisten ja jatkuvasti erilaistuvien kuntien tarpeet ja resurssit esimerkiksi liikuntapaikkarakentamisen osalta. Kuntien näkökulmasta oleellista on varmistaa tämän asiantuntemuksen säilyttäminen ja hyödyntäminen jatkossakin.

Koska vuodesta 2025 alkaen alueellisen liikuntaneuvoston keskeisin tehtävä ”*antaa lausunto aluehallintovirastolle liikuntapaikkojen perustamishankkeiden rahoitus-suunnitelmaesityksistä ja perustaiskustannuksiin annettavista avustuksista*” on päätynyt, jäisi neuvostolle vain rajallinen määrä tehtäviä. Perustelu lakkautuksesta on tämä huomioiden tarkoituksenmukaisuuden ja resurssiviisauden osalta on myös Kuntaliiton näkökulmasta oikean suuntainen. Samanaikaisesti on todettava, että alueellisten liikuntaneuvostojen lakkauttamisesta saatavat suorat kustannussäästöt ovat varsin nimellisiä.

Pidämme järkevänä ja tarpeellisena, että uuden Lupa- ja valvontaviraston myötä työnjakoa ministeriön ja Lupa- ja valvontaviraston kesken pohditaan kriittisesti ja tarvelähtöisesti. Alueellisen liikuntaneuvoston lakkauttaminen sinällään on nähdäksemme linjassa liikuntatoimeen verrattavissa olevien toimialojen alueellisten toimielinten rakenteeseen, joita on tarkasteltu osana hallinnollista kokonaisuutta.

Jaamme näkemyksen siitä, että uudelle virastolle ei ole tarpeellista luoda yhtä erillistä alueellista (eli käytännössä valtakunnallista) liikuntaneuvostoa, koska valtion liikuntaneuvosto toimii opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelimenä. Uudelle virastolle ei ole myöskään tarpeellista perustaa alueellisia liikuntaneuvostoja. On kuitenkin varmistuttava siitä, ettei lakkauttaminen heikennä kuntien, ministeriöiden ja valtion liikuntaneuvoston käytössä olevan tiedon määrää ja laatua. On myös hyödyllistä, että alueellisissa neuvostoissa syntyneiden hyvien toimintatapojen jatkuvuus varmistetaan.

Vaikka kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä ei ole ehdotettu muutettavaksi, Kuntaliitto kantaa huolta alueellisen ja paikallisen näkökulman painoarvosta valtakunnallisen viraston toiminnassa. Kuntaliitto pitää ehdottoman tärkeänä, että aluehallintovirastojen kanssa kehitetyt toimintamallit, kuten hankeklinit säilytetään kuntien ja Lupa- ja valvontaviraston yhteistyömallina ja kehitetään niitä sen suuntaisiksi, että kunnilla on mahdollisuus tuoda niiden yhteydessä esiin omaa paikallista näkökulmaansa. Samassa yhteydessä on tarpeen yhteensovittaa menettelyitä tukemaan kuntien talousarviovuoden aikatauluja ja rakenteita. Myös alueellisuudesta huolehtiminen esimerkiksi henkilöstön osalta on syytä huomioida myös tulevaisuudessa, koska siirtymävaiheessa se on tapahtunut automaattisesti nykyhenkilöstön osalta.

Kuntaliitto toivoo, että uudistuksen vaikutuksia ja kehittämistarpeita seurataan aktiivisesti ja tarvittaessa vahvistetaan alueellisten näkökulmien esille tuomiseen liittyviä kokonaisuuksia.

Kuntaliitto kiinnittää huomioita, että sille ei ole lähetetty lausuntopyyntöä 1.10.2025 esityksen osalta, joten tässä esiin tuomamme näkökulmat ovat osaltamme käsitellyssä ensimmäistä kertaa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Susanna Huovinen
varatoimitusjohtaja

Sami Niemi
erityisasiantuntija